

Закључци и препоруке са конференције

Пројекат „Унапређење дијалога представника државних институција и ОЦД у процесу европских интеграција Србије у области заштите животне средине“

ЕУ - Изазови и перспективе Србије у области животне средине 2013.

Фонд *Ecotopia* је, уз подршку Амбасаде Велике Британије, организовао у среду, 3. априла 2013. године једнодневну конференцију „ЕУ - Изазови и перспективе Србије у области животне средине 2013“ у београдској галерији ОЗОН.

На конференцији је било речи о у саглашавању законодавства Републике Србије са правним тековинама Европске уније (ЕУ) у области животне средине, механизмима за унапређење дијалога представника државних институција и организација сивилног друштва у процесу европских интеграција Републике Србије у области животне средине, и већем укључивању свих заинтересованих страна у овај процес.

Конференцији су присуствовали представници надлежних државних институција, представници локалних самоуправа, привреде, организација сивилног друштва, академске заједнице, медија и међународних организација.

Учесници Конференције су након свеобухватне и конструктивне дискусије донели следеће закључке и препоруке:

Закључци

- У претходних неколико година у Републици Србији је успостављен потпуно нов нормативни оквир у области животне средине који је у великом степену усалгашен са правним тековинама ЕУ и којим су створени услови за успостављање нових, делотворнијих административних инструмената заштите животне средине;
- Постоји огроман заостатак у примени и спровођењу прописа, пре свега, због кашњења у доношењу подзаконских аката, недостатка координације између надлежних институција, недостатка капацитета и раскорака између нових надлежности и расположивих финансијских средстава;
- Укидање Фонда за заштиту животне средине показало се као веома лош потез већ у овом краткорочном периоду, а присутна тенденција укидања институција битних за подршку регулативе усаглашене са ЕУ може проузроковати још веће негативне и дугорочне последице (као нпр. укидање Агенције за хемикалије);
- Достижање високих стандарда ЕУ је дугорочан процес и не могу се очекивати значајнији краткорочни резултати. У наредном периоду ће бити потребна значајна финансијска средства, вероватно већа него што је процењено, а која ће бити велико оптерећење и за привреду и за државу. Додатну препреку може чинити и постојеће схватање да је улагање у заштиту животне средине трошак, а не инвестиција;
- Постоје успостављени формални механизми сарадње цивилног сектора и државних институција који омогућавају да комуникација постоји, али се они не користе на задовољавајућем нивоу и организације цивилног друштва још увек нису на обавезујући, правовремен и смислен начин укључене у разматрање на срта политика и прописа;

- И поред тога што постоји извесна комуникација и сарадња са организацијама цивилног друштва и учешће представника државних институција у формулисању појединих препорука, оне у већини случајева нису спроведене. Разлози се могу тражити у недостатку капацитета и координације, као и недостатку политичке воље и исправне приоритизације следа корака;
- Још увек не постоји довољно развијена свест државних институција да имају обавезу информисања јавности, пружања одговора на постављена питања и достављања тражених информација;
- Због нагомиланих проблема, више није потребна само промена свести већ промена животне филозофије у области животне средине, а такође, у основи је потребна и коренита промена у разумевању и погледу на свет свих грађана.

Препоруке

1. Потребно је инсистирање измене постојеће процедуре припреме и усвајања прописа, с циљем обезбеђивања обавезног и значајнијег учешћа свих заинтересованих страна (посебно локалне самоуправе, привредних субјеката, организација цивилног друштва и јавности) у припреми прописа;
2. Потребно је покретање пројекта чији би циљ био анализа ефеката и проблема у примени прописа коју су донети у процесу усаглашавања националних прописа са правним тековинама ЕУ;
3. Државне институције треба да успоставе потпуно нове механизме сарадње са привредом, уважавајући стручна мишљења, да обезбеде да се механизми планирања и спровођења политика доследно поштују, проверавајући успешност по претходно јасно дефинисаним мерилима и да обезбеде потпуну транспарентност приликом доношења и спровођења одлука;
4. Неопходно је предузимање потребних мера ради јачања капацитета надлежних државних институција, а нарочито капацитета локалне самоуправе у вези са спровођењем прописа којима су на локалну самоуправу пренете значајне надлежности, а такође и предузимање мера за унапређење координације и комуникације међу надлежним институцијама.
5. Неопходно је у најкраћем року размотрити питање поновног успостављања Фонда за заштиту животне средине;
6. Потребно је да државне институције и организације цивилног друштва наставе да раде на унапређењу постојећих и изградњи нових механизма међусобне сарадње који треба да доведу до изградње истинског партнерског односа где би цивилно друштво било прихваћено као равноправан и пожељан партнер у вођењу одговорне и отворене политике животне средине;
7. Неопходно је наставити реализацију пројеката умрежавања и изградње платформе организација цивилног друштва за заједничко деловање, у циљу интегрисања свих напора и стварања јаке коалиције која ће имати заједнички циљ да политика у области животне средине постане јавна;
8. Наставити са организовањем јавних дијалога са државним институцијама у циљу расветљавања проблема и суочавања са последицама неиспуњавања обавеза уз учешће свих представника цивилног друштва, односно организације цивилног друштва, професионалних и струковних удружења и академске заједнице.